

Suvestinė redakcija nuo 2014-10-22 iki 2014-12-19

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2013, Nr. [78-3945](#), i. k. 1131100NUTA00000640

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

**DĖL VALSTYBĖS REGULIUOJAMŲ KAINŲ GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIUJE
NUSTATYMO PRINCIPŲ APRAŠO PATVIRTINIMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. SPALIO 7 D. NUTARIMO NR. 1276 „DĖL
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO, SKIRSTYMO, SKYSTINIMO IR LAIKYMO
ĮMONIŲ LICENCIJUOJAMOJE VEIKLOJE NAUDOJAMO TURTO VERTĖS
NUSTATYMO PRINCIPŲ PATVIRTINIMO“ IR JĮ KEITUSIO NUTARIMO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS**

2013 m. liepos 17 d. Nr. 640
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2011, Nr. 160-7576) 5 straipsnio 1 dalies 7 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo principų aprašą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 7 d. nutarimą Nr. 1276 „Dėl Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, skystinimo ir laikymo įmonių licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principų patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 123-5287);

2.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugpjūčio 21 d. nutarimą Nr. 1010 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 7 d. nutarimo Nr. 1276 „Dėl Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, skystinimo ir laikymo įmonių licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2012, Nr. 101-5155).

3. Siūlyti Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai, vadovaujantis šiuo nutarimu patvirtintu Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo principų aprašu, patvirtinti Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodiką.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Energetikos ministras

Jaroslav Neverovič

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2013 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 640

VALSTYBĖS REGULIUOJAMŲ KAINŲ GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIJE NUSTATYMO PRINCIPŲ APRAŠAS

1. Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo principų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja kainodaros principus, kuriais vadovaujantis turi būti nustatomos valstybės reguliuojamos kainos gamtinių dujų sektoriuje.

2. Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2011, Nr. 160-7576), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2011, Nr. 87-4186) (toliau – Įstatymas), taip pat kituose įstatymuose ir teisės aktuose.

3. Valstybės reguliuojamos kainos gamtinių dujų sektoriuje nustatomos vadovaujantis šiais principais:

3.1. objektyvumo – reguliuojamos paslaugų (produktų) kainos turi atspindėti gamtinių dujų įmonės patiriamas ekonomiškai pagrįstas sąnaudas, kurias patirdama gamtinių dujų įmonė saugiai ir patikimai vykdo reguliuojamąją energetikos veiklą mažiausiomis sąnaudomis;

3.2. priežastingumo – reguliuojamų paslaugų (produktų) kainos nustatomos remiantis gamtinių dujų įmonės reguliavimo apskaitos sistemos duomenimis;

3.3. efektyvumo – koreguojant gamtinių dujų įmonės reguliuojamosios energetikos veiklos sąnaudas, atsižvelgiama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nustatytą efektyvumo užduotį ir faktiškai pasiektus efektyvumo rodiklius;

3.4. skaidrumo – visa informacija, susijusi su reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų nustatymu, yra vieša, jeigu įstatymai nenustato kitaip;

3.5. naudingumo – gamtinių dujų įmonės reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų nustatymo tikslais teikiama informacija turi būti išsami, tinkama naudoti ir suprantama tiek tos informacijos gavėjams gamtinių dujų įmonės viduje, tiek už jos ribų;

3.6. patikimumo – gamtinių dujų įmonė turi užtikrinti, kad Komisijai reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų nustatymo tikslais pateikiama informacija tiksliai atspindėtų gamtinių dujų įmonės ūkinę ir finansinę būklę, pateikiamoje informacijoje nebūtų klaidų ir nukrypimų;

3.7. pastovumo – reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų nustatymo principai turi nesikeisti (būti stabilūs) pakankamai ilgą laiką (mažiausiai vieną reguliavimo periodą), išskyrus būtinus pakeitimus dėl įstatymų pasikeitimų.

4. Nustatant reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų viršutines ribas, paslaugos teikėjo atitinkamoje reguliuojamojoje energetikos veikloje naudojamo turto vertė nustatoma vadovaujantis šiais principais:

4.1. reguliuojamojoje energetikos veikloje naudojamo turto vertė lygi šio ilgalaikio turto likutinei (balansinei) vertei 2004 m. gruodžio 31 d., padidintai su Komisija suderintų ir įgyvendintų investicijų bei atsargų, kurias gamtinių dujų įmonė nuolat privalo laikyti, suma ir sumažintai turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų, apskaičiuotų Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (Žin., 2001, Nr. 110-3992) nustatyta tvarka, ir su Komisija suderintų turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normų bei nurašyto, parduoto ar kitaip perleisto nuosavybės turto vertės suma;

4.2. į atitinkamoje reguliuojamojoje energetikos veikloje naudojamo turto vertę neįtraukiamas turto vertės pokytis, nesuderintas su Komisija, ilgalaikio turto perkainojimo rezultatai, su reguliuojamąja energetikos veikla nesusijęs (įskaitant turtą, skirtą dujoms transportuoti tranzitu), nenaudojamas, esantis kaip atsargos, laikinai nenaudojamas turtas, taip pat turtas, įsigytas už gautas subsidijas, dotacijas, investicijų dalis, įgyvendinta panaudojus

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, ir, atsižvelgiant į Įstatymo nuostatas, pajamos už naujų sistemų naudotojų ir (ar) gamtinių dujų vartotojų prijungimą bei nepagrįstai panaudotų investicijų lėšų suma;

4.3. gamtinių dujų perdavimo įmonės dujų tranzitui naudojamo turto vertė lygi apskaičiuotai 2004 m. gruodžio 31 d. likutinei (balansinei) priskirtino dujų tranzito ilgalaikio turto vertei, padidintai investicijų, skirtų dujų tranzitui, suma ir sumažintai šio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų, apskaičiuotų Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka, ir su Komisija suderintų turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normų bei nurašyto, parduoto ar kitaip perleisto nuosavybės turto vertės suma;

4.4. gamtinių dujų įmonių, pradedančių vykdyti licencijuojamą veiklą, atitinkamoje reguliuojamojoje energetikos veikloje naudojamo turto vertė nustatoma atsižvelgiant į suderintas su Komisija ir įgyvendintas investicijas.

5. Nustatant reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų viršutinės ribas, paslaugos teikėjo reguliuojamosios energetikos veiklos investicijų grąža nustatoma vadovaujantis šiais principais:

5.1. investicijų grąžos norma nustatoma kaip procentinis investicijų grąžos dydis, užtikrinantis naudojamo nuosavo ir skolinto kapitalo kainos padengimą. Nuosavą kapitalą sudaro gamtinių dujų įmonės turto dalis, likusi iš viso turto atėmus visus įsipareigojimus. Skolintą kapitalą sudaro gamtinių dujų įmonės ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai kreditoriams, įskaitant ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalį;

5.2. investicijų grąžos norma nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina visam reguliavimo laikotarpiui (išskyrus investicijų grąžos normos pasikeitimus dėl įstatymų pasikeitimo), įvertinant nuosavo ir skolinto kapitalo kainą, taip pat reguliuojamojoje energetikos veikloje naudojamo kapitalo optimalią struktūrą, kuri atitinka nuosavo ir skolinto kapitalo proporciją, lemiančią mažiausią kapitalo kainą, esant optimaliai (priimtina) rizikai;

5.3. investicijų grąža reguliavimo laikotarpio antraisiais ir vėlesniais reguliavimo laikotarpio metais koreguojama atsižvelgiant į reguliuojamojoje energetikos veikloje naudojamo turto vertės pokytį ir investicijų grąžos normos pasikeitimus dėl įstatymų pasikeitimo;

5.4. investicijų grąžos norma dėl įstatymų pasikeitimo keičiama koreguojant reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų viršutinės ribas;

5.5. gamtinių dujų įmonės teigiama investicijų grąžos neatitiktis, susidariusi reguliavimo periodo metu dėl faktiškai didesnio nei Komisijos nustatyto veiklos efektyvumo, paskirstoma Komisijos nustatyta tvarka;

5.6. gamtinių dujų įmonių strategiškai svarbioms investicijoms (ar jų daliai), padedančioms siekti nacionalinės ir europinės energetikos politikos tikslų, gali būti nustatoma papildoma investicijų grąžos norma.

6. Pasikeitus esminėms gamtinių dujų tiekimo sutarties, sudarytos su kilusiu iš trečiųjų valstybių ir į Lietuvos Respublikos teritoriją gamtines dujas tiekiančiu užsienio subjektu, sąlygoms, laikantis objektyvių kriterijų, turėtų būti sudaromos sąlygos tikslinti (mažinti) ateities laikotarpių gamtinių dujų kainas, atsižvelgiant į importuojamų gamtinių dujų kainų pokytį ir kitas svarbias aplinkybes. Šiuo būdu nuolaidą gavusios dujų tiekimo įmonės, turinčios didelę įtaką gamtinių dujų tiekimo rinkoje, parengia ateinančių laikotarpių gamtinių dujų kainodaros tvarką, pagal kurią gamtinių dujų kainų pokytis įtraukiamas į gamtinių dujų kainą dvejų ateinančių metų laikotarpiu, pradedant kitais metais nuo tų metų, kuriais pasikeitė esminės gamtinių dujų tiekimo sutarties sąlygos (ar kitu dujų tiekimo įmonės siūlomu laikotarpiu), iš gamtinių dujų įmonės gamtines dujas perkantiems nebuitiniams gamtinių dujų vartotojams, ir ne vėliau kaip per du mėnesius šią tvarką suderina su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Jeigu dujų tiekimo įmonė, turinti didelę įtaką gamtinių dujų

tiekimu rinkoje, tokios tvarkos neparengia ir / ar nesuderina su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija turi teisę, atlikusi rinkos tyrimą pagal Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 11 straipsnį, vertinti, ar dujų tiekimu įmonė dėl veiksmingos konkurencijos taikė ar taiko pernelyg dideles kainas, atsižvelgiant į gamtinių dujų kainų pokytį. Tokiu atveju Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija turi teisę tikslinti ateinančių laikotarpių dujų tiekimu įmonės kainodarą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [1121](#), 2014-10-20, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14422

7. Gamtinių dujų įmonių ir Komisijos veiksmai arba neveikimas, įgyvendinant Aprašą, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1121](#), 2014-10-20, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14422

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1121](#), 2014-10-20, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14422

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 17 d. nutarimo Nr. 640 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo principų aprašo patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 7 d. nutarimo Nr. 1276 „Dėl gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, skystinimo ir laikymo įmonių licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principų patvirtinimo“ ir jį keitusio nutarimo pripažinimo netekusiu galios“ pakeitimo